

GLOBALLASHUV JARAYONIDA O‘ZBEKISTON VA JANUBIY KOREYA MADANIYATLARINING UYG‘UNLASHUVI

Tursunova Muxlisa Jasurbek qizi

O‘zbekiston Davlat San’at va Madaniyat instituti

Madaniyatshunoslik yo‘nalishi, 1-kurs

Annotatsiya: Ushbu maqola globalizatsiya jarayonida O‘zbekiston va Janubiy Koreya madaniyatlarining o‘zaro ta’siri va uyg‘unlashuvi masalasini o‘rganadi. O‘zbekiston va Janubiy Koreya o‘rtasidagi madaniy aloqalar so‘nggi yillarda yangi bosqichga ko‘tarildi, va bu jarayon ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy sohalarda o‘zgarishlarga sabab bo‘ldi. Maqolada, ikki mamlakatning madaniy o‘ziga xosliklari, ularning bir-biriga ta’siri, shuningdek, globalizatsiya sharoitida o‘zaro uyg‘unlashuv jarayonining tahlili keltiriladi. Tadqiqotda O‘zbekiston va Janubiy Koreyaning madaniy an’analari va zamonaviy o‘zgarishlar muhokama qilinadi va bu jarayonlarning ijtimoiy-siyosiy ta’siri tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: Globalizatsiya, madaniy uyg‘unlashuv, O‘zbekiston, Janubiy Koreya, madaniyat, ijtimoiy aloqalar, xalqaro hamkorlik, madaniy an’analar

Kirish: Globalizatsiya jarayoni dunyoning turli mintaqalaridagi mamlakatlar o‘rtasidagi aloqalarni yanada kuchaytirib, madaniyatlar, iqtisodiyot, siyosat va texnologiya sohalarida yangi o‘zgarishlarga sabab bo‘lgan bir davrni anglatadi. Ushbu jarayon mamlakatlar o‘rtasidagi chegara va to‘siqlarni kamaytirib, madaniyatlar o‘rtasida ko‘proq

o‘zaro ta’sir va almashinuvni yaratadi. Madaniyatlarning o‘zaro uyg‘unlashuvi globalizatsiyaning ajralmas qismlaridan biriga aylangan. Bu jarayon orqali har bir mamlakat o‘zining madaniy an’analari, qadriyatlari va urf-odatlarini boshqa mamlakatlarga tanitadi, shu bilan birga boshqa madaniyatlarning ta’sirini ham qabul qiladi. Bunday uyg‘unlashuv mamlakatlar o‘rtasidagi ijtimoiy va iqtisodiy aloqalarni mustahkamlaydi va xalqaro hamkorlikni rivojlantirishga yordam beradi. O‘zbekiston va Janubiy Koreya o‘rtasidagi madaniy aloqalar so‘nggi yillarda sezilarli darajada rivojlandi. O‘zbekistonning strategik joylashuvi, boy madaniy merosi va ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar davomida global miqyosda o‘z o‘rnini mustahkamlashga intilishi, Janubiy Koreya esa o‘zining ilg‘or texnologiyalari, madaniy eksporti va iqtisodiy rivojlanish modeli bilan jahonda e’tibor qozondi. O‘zbekiston va Janubiy Koreya o‘rtasidagi madaniy hamkorlik va ta’sirlar nafaqat iqtisodiy hamkorlikni, balki madaniyat almashinuvini ham yanada faollashtirdi. Buning natijasida ikki mamlakat o‘rtasida turli sohalarda o‘zaro ta’sir va uyg‘unlashuv jarayonlari amalga oshmoqda.

Madaniyatlar o‘rtasidagi uyg‘unlashuv jarayoni ikki tomonlama ijtimoiy va siyosiy o‘zgarishlarga olib kelmoqda. O‘zbekistonning madaniy an’analari, urf-odatlari va qadriyatlari bilan Janubiy Koreyaning zamonaviy madaniyati o‘rtasidagi aloqalar, o‘zaro ta’sir va uyg‘unlashuvni o‘rganish, bu jarayonning qanday amalga oshirilayotganini tushunishga yordam beradi. O‘zaro madaniy ta’sir va integratsiya globalizatsiya sharoitida ijtimoiy o‘zgarishlarga olib keladi va ikki mamlakatning madaniy hamkorligining rivojlanishiga xizmat qiladi. Bu jarayonlar o‘zaro tushunishni, hamkorlikni va xalqaro aloqalarni kuchaytirish bilan birga, ikki mamlakat o‘rtasidagi barqaror va do‘stona munosabatlarni yanada mustahkamlashga yordam beradi. Ushbu maqolada, globalizatsiya jarayonida O‘zbekiston va Janubiy Koreya madaniyatlarining uyg‘unlashuvi tahlil qilinadi. O‘zbekistonning madaniy merosi va qadriyatlari, Janubiy Koreyaning "Hallyu" fenomeni va uning ta’siri, shuningdek, ikki mamlakat o‘rtasidagi madaniy aloqalar qanday

rivojlanayotganligi ko'rib chiqiladi. Tadqiqotda, madaniy integratsiya va almashinuv jarayonlarining ijtimoiy, siyosiy va iqtisodiy jihatlari tahlil qilinib, bu jarayonlarning ikki mamlakatning o'zaro hamkorligi va rivojlanishiga qanday ta'sir ko'rsatayotgani o'rganiladi.

Adabiyotlar tahlili

Globalizatsiya jarayonida madaniyatlarning o'zaro uyg'unlashuvi masalasi bo'yicha ko'plab tadqiqotlar mavjud. O'zbekiston va Janubiy Koreya o'rtasidagi madaniy aloqalar va ta'sirlarni o'rganish, madaniyatlar o'rtasidagi o'zaro aloqalar va o'zgarishlarning qanday amalga oshishini tushunishga yordam beradi. Shu bilan birga, globalizatsiya jarayonida madaniy integratsiya va almashinuvni tahlil qilgan tadqiqotlar, madaniyatlarning bir-biriga ta'siri va uyg'unlashuvi masalalarini yanada chuqurlashtirishga yordam bermoqda. Janubiy Koreyaning "Hallyu" fenomeni (Korean Wave), ya'ni Koreya madaniyatining dunyo bo'ylab tarqalishi, o'zining global ta'siri bilan diqqatni tortadi. Hallyu Koreyaning kino, musiqa, televidenie va moda sohalaridagi muvaffaqiyatlarini o'z ichiga oladi. Lee (2013) o'zining tadqiqotida Hallyu ning global madaniyatdagi o'rni va uning boshqa mamlakatlar, shu jumladan, O'zbekiston kabi mamlakatlar uchun qanday ta'sir ko'rsatishini tahlil qiladi. Hallyu Koreya madaniyatini global miqyosda tanitishda, shuningdek, boshqa mamlakatlar bilan madaniy aloqalarni rivojlantirishda katta rol o'ynadi [1].

O'zbekistonning madaniy diplomatiyasi va xalqaro aloqalarini o'rganish bo'yicha Abdullayev (2017) tomonidan amalga oshirilgan tadqiqotlar, O'zbekistonning o'z madaniy an'alarini saqlab qolish va boshqa mamlakatlar bilan madaniy aloqalarni rivojlantirish borasida ko'plab muvaffaqiyatlarni qayd etadi. Tadqiqotda O'zbekistonning xalqaro maydonda o'zining madaniy merosini targ'ib qilish borasida olib borayotgan faoliyati va madaniy diplomatiyasining ijtimoiy-siyosiy ta'siri haqida so'z boradi. O'zbekistonning madaniy aloqalari nafaqat iqtisodiy, balki madaniy integratsiyaning rivojlanishiga ham

hissa qo'shmoqda [2]. Shuningdek, O'zbekiston va Janubiy Koreya o'rtasidagi madaniy aloqalar, madaniy almashinuv va integratsiya masalalarini o'rganishda, Globalizatsiya va madaniyat o'rtasidagi o'zgarishlar haqidagi Tadqiqotlar muhim ahamiyatga ega. Castells (2000) globalizatsiya jarayonida madaniyatlarning o'zaro ta'siri va integratsiyasini tahlil qilgan. Uning fikricha, globalizatsiya nafaqat iqtisodiy jihatlarni, balki madaniyatlarni ham birlashtirishda muhim rol o'ynaydi. Madaniyatlar o'rtasidagi o'zaro ta'sir va integratsiya jarayonlari, mamlakatlar o'rtasida yangiliklarni qabul qilishni va yangi madaniy mahsulotlar almashinishini tezlashtiradi. Shuningdek, u madaniy almashinuvning ijtimoiy va siyosiy ta'sirlarini o'rganib, globalizatsiya jarayonida madaniyatlarning yangilanishi va bir-biriga ta'siri haqida to'liq tasavvur beradi [3].

Globalizatsiya va madaniy uyg'unlashuvni o'rganishda, O'zbekiston va Janubiy Koreya o'rtasidagi o'zaro ta'sirlar va o'rgatilgan madaniyatlarni bir-biriga qabul qilish masalalari ham muhim ahamiyatga ega. O'zbekistonda, madaniy diplomatiya va madaniy integratsiya jarayonlari nafaqat mamlakatning xalqaro maydondagi o'rnini kuchaytiradi, balki boshqa mamlakatlar bilan madaniy aloqalarni rivojlantirishga yordam beradi [4]. O'zbekiston va Janubiy Koreya o'rtasidagi aloqalar, madaniyatlarning o'zaro ta'sirini o'rganish orqali, bu jarayonlarning ijtimoiy, siyosiy va iqtisodiy ta'sirlarini tahlil qilish mumkin.

Tahlil va Natijalar

O'zbekiston va Janubiy Koreya o'rtasidagi madaniy aloqalar va ta'sirlarni tahlil qilish, ikki mamlakat o'rtasidagi globalizatsiya jarayonida madaniyatlarning o'zaro uyg'unlashuvini tushunish uchun juda muhimdir. Janubiy Koreya o'zining "Hallyu" (Koreys to'liqini) fenomeni orqali jahon bo'ylab madaniy ta'sirini kengaytirib, o'zining musiqa, kino, moda, va televizion dasturlari orqali ko'plab mamlakatlarga ta'sir o'tkazdi.

Koreya madaniyati, ayniqsa, musiqa va kino sanoatlari orqali, boshqa mamlakatlarda keng ommalashdi. O'zbekiston, o'zining boy madaniy merosi, adabiyoti va san'ati bilan jahonda tanilib borayotgani sayin, Janubiy Koreyaning madaniy ta'siridan o'zining foydasini ko'rmoqda. Janubiy Koreyaning "Hallyu" fenomeni, asosan, koreys filmlari va musiqasi (K-pop) orqali butun dunyoda katta ta'sirga ega bo'ldi. Bu fenomen o'zida madaniyatning yangi shakllarini yaratdi, ayniqsa, yosh avlod o'rtasida, ular koreys san'ati va madaniyatiga bo'lgan qiziqishlarini kuchaytirishdi. O'zbekiston, Janubiy Koreya madaniyatining o'ziga xos yondashuvlarini o'zining yosh avlodiga tanitish va o'rganish imkoniyatlariga ega bo'ldi. Shuningdek, O'zbekistonning o'z madaniyatini Koreyada tanitishga qaratilgan tashabbuslari, koreys xalqining O'zbekiston madaniyatiga qiziqishini oshirdi. O'zbekiston va Janubiy Koreya o'rtasidagi madaniy almashinuv ikki mamlakatning san'atkorlari va ijodiy jamoalari o'rtasida hamkorlik qilishga olib keldi.

Bundan tashqari, O'zbekistonning madaniy diplomatiyasi va xalqaro aloqalar sohasidagi yuksalishi ham madaniy almashinuvning bir qismi sifatida namoyon bo'ldi. O'zbekistonning an'anaviy madaniy qadriyatlarini saqlab qolish bilan birga, xalqaro hamkorlikda yangi yo'nalishlarga, jumladan, Janubiy Koreya bilan bo'lgan aloqalariga katta e'tibor qaratildi. O'zbekistonning xalqaro maydonda o'z madaniyatini targ'ib qilish borasidagi harakatlari, Janubiy Koreya kabi rivojlangan davlatlar bilan madaniy aloqalarni mustahkamlashni ko'zlaydi. Bu jarayon orqali O'zbekistonning madaniy ekspansiyasi kengaymoqda, o'ziga xos an'analari va san'ati dunyo bo'ylab tanitilmoqda. O'zbekiston va Janubiy Koreya o'rtasidagi madaniy hamkorlik nafaqat musiqiy va san'at asarlari, balki ilmiy, ta'lim va texnologik sohalarda ham yangi imkoniyatlar yaratadi. Misol uchun, Janubiy Koreyaning ilg'or texnologiyalari va ta'lim tizimi O'zbekiston uchun katta ahamiyatga ega. O'zbekiston, o'zining zamonaviy ta'lim tizimini takomillashtirish, yoshlarni zamonaviy texnologiyalar bilan tanishtirish uchun Koreya bilan ko'p tomonlama hamkorlikni rivojlantirmoqda. Shu bilan birga, Janubiy Koreya O'zbekistonning boy

madaniy merosi va tarixiy obidalarini bilan tanishib, O'zbekistonning turizm sohasi bilan hamkorlikda yirik loyihalarni amalga oshirmoqda. Madaniy integratsiya va almashinuvning natijalari, shuningdek, o'zaro ta'sirning o'rganilishi ijtimoiy va siyosiy sohalarda ham o'z aksini topmoqda. Janubiy Koreyaning madaniy ta'siri O'zbekistonda yoshlar o'rtasida yangi madaniyat shakllanishini, o'ziga xos shaxsiyatni va yangi g'oyalarni keltirib chiqarmoqda. Koreyaning televizion dasturlari, filmlari va musiqasi orqali yoshlar orasida yangi do'stliklar, madaniy qiziqishlar va intellektual almashinuvlar rivojlanmoqda. Bu esa ikki mamlakat o'rtasida yanada mustahkam va ijobiy aloqalar o'rnatishga yordam bermoqda.

Quyida madaniy aloqalar, madaniy almashinuv va integratsiyaning ba'zi muhim aspektlarini ko'rsatuvchi jadval keltirilgan:

Soha	O'zbekiston	Janubiy Koreya	Madaniy Almashinuvning Ta'siri
Musika	O'zbek xalq musiqa va an'anaviy asarlar.	K-pop (Koreya pop musiqasi), koreys drama musiqasi.	Yoshlar orasida yangi musiqiy janrlar va madaniy qiziqishlar shakllanishi.
Televizion Dasturlar	O'zbek milliy televideniyesi va seriallar.	Koreys drama va televizion dasturlari (K-dramas).	O'zbekiston yoshlarining koreys seriallariga bo'lgan qiziqishi ortgan.
Film sanoati	O'zbek kinolari, an'anaviy va zamonaviy filmlar.	Koreys kino sanoati (K-cinema).	O'zbekiston va Janubiy Koreya kino sanoatlari o'rtasida hamkorlik rivojlanmoqda.
Moda	O'zbek milliy kiyimlari, Koreys modasi,	Janubiy Koreyaning	

Soha	O'zbekiston	Janubiy Koreya	Madaniy Almashinuvning Ta'siri
	turistik mahsulotlar.	"Hallyu" modasi.	modasining O'zbekistonda ommalashishi.
Ta'lim	O'zbekistonning an'anaviy ta'lim tizimi, madaniyatni o'rgatish.	Janubiy Koreyaning ilg'or ta'lim tizimi va texnologiyalari.	Koreya ta'lim tizimining O'zbekistonga integratsiyasi va bilim almashinuvi.
Madaniy Diplomatiya	O'zbekistonda madaniy diplomatiya faoliyati.	Koreyaning global madaniy diplomatiya faoliyati.	Ikki mamlakat o'rtasida madaniy almashinuv va diplomatiya rivojlanmoqda.
Texnologiya va Innovatsiya	O'zbekistonning yangi texnologiyalarni joriy etish bo'yicha harakatlari.	Koreyaning ilg'or texnologik yutuqlari va innovatsiyalari.	Koreya texnologiyalarining O'zbekistonda qo'llanilishi va texnologik hamkorlik.

O'zbekiston va Janubiy Koreya madaniyatlarining uyg'unlashuvi jarayoni, shuningdek, iqtisodiy hamkorlikning yangi yo'nalishlariga ham imkon yaratdi. O'zbekistonning madaniy aloqalari va diplomatiyasi, iqtisodiy sohada Koreya bilan samarali hamkorlikni rivojlantirishga yo'l ochdi. O'zbekiston va Janubiy Koreya o'rtasidagi savdo va investitsiya munosabatlari kuchaymoqda. Koreyaning texnologik yutuqlari va ilg'or ishlab chiqarish usullari O'zbekistonga yangi imkoniyatlar yaratmoqda. O'zbekiston, o'zining iqtisodiy resurslarini to'g'ri boshqarib, Janubiy Koreya bilan bo'lgan hamkorlikni yanada mustahkamlashga intilmoqda. Shu bilan birga, madaniyatlar o'rtasidagi uyg'unlashuv va almashinuvni davom ettirishda ba'zi qiyinchiliklar ham mavjud. Madaniy farqlar, til to'siqlari va siyosiy tizimlar o'rtasidagi farqlar, albatta, o'zgarishni sekinlashtirishi mumkin. Lekin O'zbekiston va Janubiy Koreya o'rtasida o'zaro hurmat va

hamkorlik asosida ilgari surilayotgan madaniy diplomatiya va integratsiya jarayonlari, kelajakda bu qiyinchiliklarni yengish va ikki mamlakat o'rtasidagi aloqalarni yanada rivojlantirish uchun yaxshi imkoniyat yaratmoqda. O'zbekiston va Janubiy Koreya madaniyatlarining uyg'unlashuvi va madaniy almashinuv jarayonlari nafaqat madaniy hayotning o'zgarishiga, balki ijtimoiy va siyosiy barqarorlikka ham hissa qo'shadi. Bu jarayonlar, ikki mamlakat o'rtasida o'zaro anglashuv va do'stlikni mustahkamlashga yordam beradi. O'zbekistonning madaniyatini jahon maydonida yanada kengroq tanitishga bo'lgan intilishlari va Janubiy Koreyaning bu jarayondagi roli, madaniy uyg'unlashuvni davom ettirishda muhim ahamiyatga ega.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, O'zbekiston va Janubiy Koreya o'rtasidagi madaniy aloqalar va integratsiya jarayonlari, globalizatsiya davrida madaniyatlarning o'zaro ta'siri va uyg'unlashuvini yanada chuqurlashtirmoqda. "Hallyu" fenomeni va Koreyaning boshqa madaniy mahsulotlari O'zbekistonda yoshlar orasida katta qiziqish va sevgi uyg'otgan bo'lib, bu ikki mamlakat o'rtasidagi madaniy almashinuvning rivojlanishiga sabab bo'lmoqda. Madaniy almashinuv nafaqat san'at va musiqada, balki ta'lim, texnologiya, moda va kino sohalarida ham o'zining izini qoldirmoqda. O'zbekiston o'zining boy madaniy merosi va tarixini saqlab qolish bilan birga, Janubiy Koreya bilan aloqalarni mustahkamlashga intilmoqda. Bu jarayon o'zaro madaniy anglashuvni kuchaytirish, yangi g'oyalarni, an'analarga hurmatni shakllantirish va xalqaro maydonda yangi hamkorlik imkoniyatlarini yaratishga xizmat qilmoqda. O'zbekistonning madaniy diplomatiyasi va xalqaro aloqalar sohasidagi yuksalishi Janubiy Koreya kabi rivojlangan mamlakatlar bilan hamkorlikni rivojlantirishga imkon yaratmoqda. Koreya madaniyatining O'zbekistonda ommalashishi va o'zbek madaniyatining Koreya bozorida tanitilishi, ikki mamlakat o'rtasidagi o'zaro hurmat va hamkorlikni mustahkamlaydi. Shu bilan birga, madaniyatlar

o'rtasidagi uyg'unlashuv jarayoni davomida yuzaga keladigan ba'zi qiyinchiliklar, masalan, til to'siqlari yoki madaniy farqlar, albatta, vaqt o'tishi bilan yengilishi mumkin. Madaniy diplomatiya, o'zaro anglashuv va bilim almashinuvi orqali bu muammolar hal qilinishi, ikki mamlakat o'rtasidagi aloqalarni yanada chuqurlashtirishi kutilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Lee, H. (2013). The Korean Wave: Korean Media Go Global. Routledge.
2. Abdullayev, R. (2017). "Madaniy integratsiya jarayonlarida O'zbekistonning roli." O'zbekiston jamiyati, 21(1), 45-52.
3. Castells, M. (2000). The Rise of the Network Society. Blackwell Publishers.
4. Kim, S. (2019). Cultural Diplomacy in East Asia: The Role of South Korea and Uzbekistan. Asian Journal of International Relations, 15(2), 200-218.
5. Cho, M. (2015). Cultural Globalization and South Korean Media: Hallyu's Global Influence. Harvard University Press.
6. Moon, H. (2020). "South Korea's Cultural Diplomacy: Impact on Regional Relations and Global Reach." International Journal of Cultural Studies, 23(3), 289-303.
7. Lee, J. (2017). "Uzbekistan's Cultural Renaissance in the Context of Globalization." Central Asian Studies Journal, 12(4), 110-126.
8. Park, J. (2018). Globalization and the Korean Wave: Cultural and Economic Impacts. Springer.